

Conseil général de la Haute-Saône

Musées départementaux Albert et Félicie Demard

Château de Champlitte

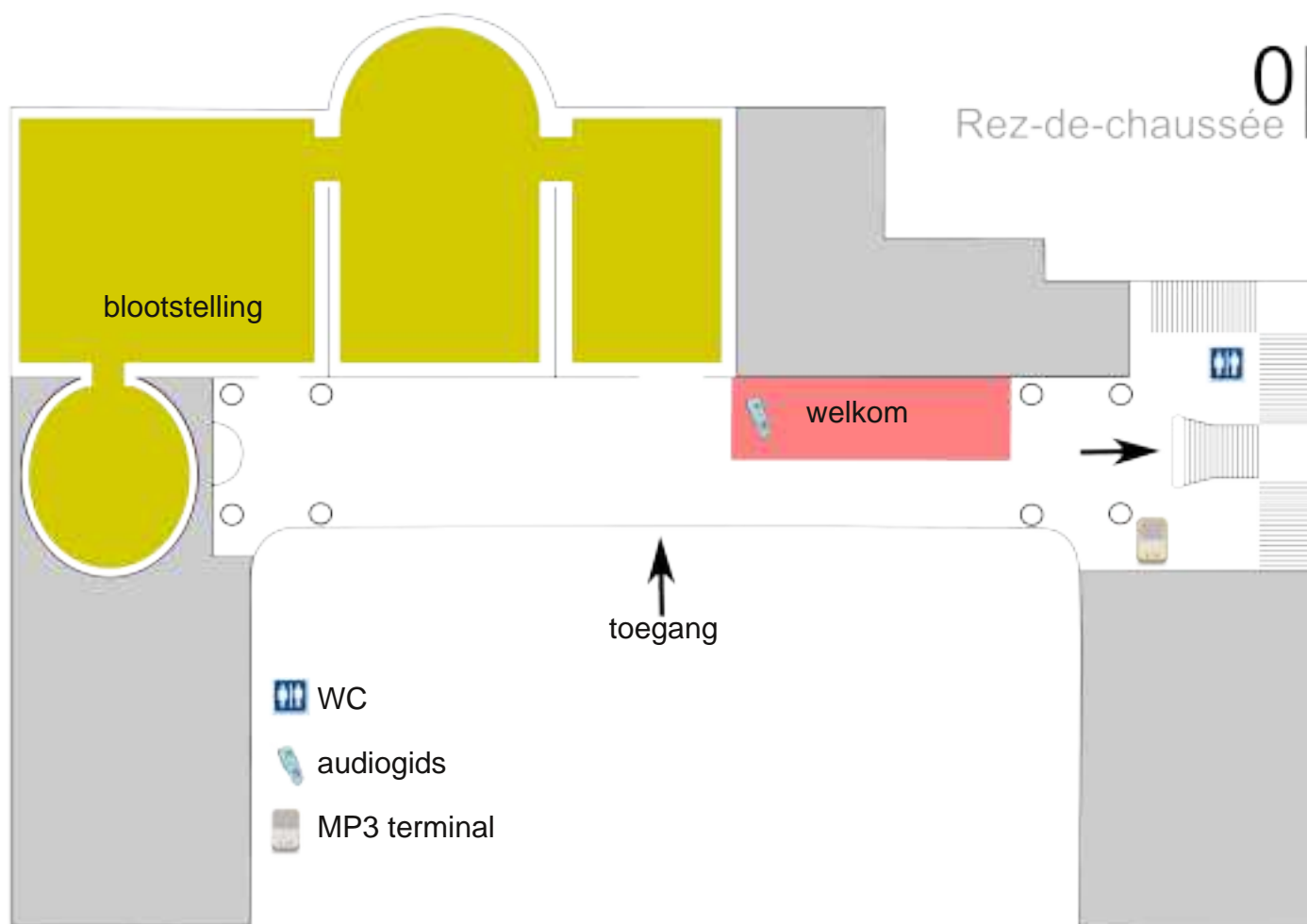
70600 Champlitte

Tél. 03 84 67 82 00

<http://musees.cg70.fr>

musee-champlitte@cg70.fr

Bezichtiging

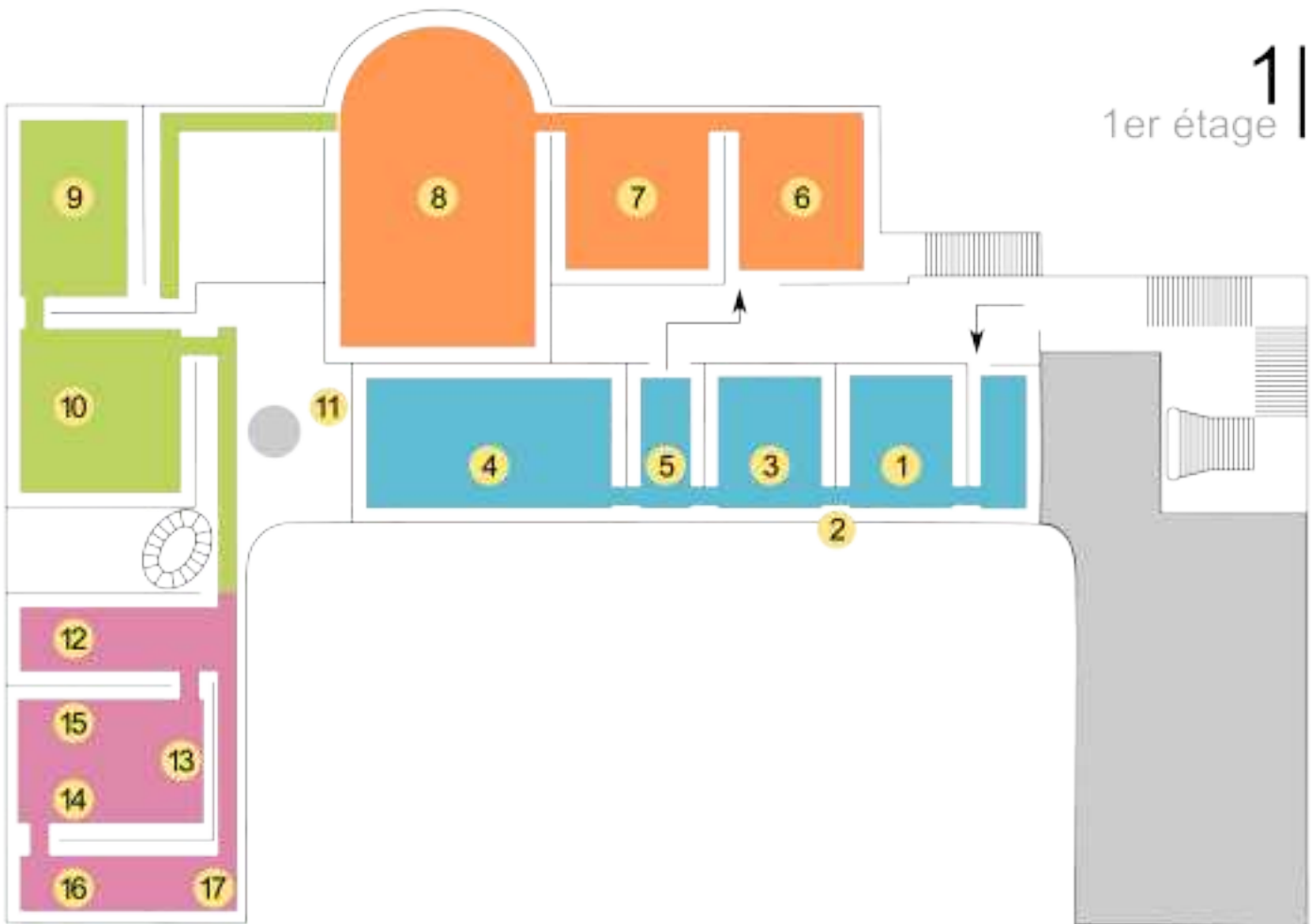
Crédits photographiques : Jacques Monnin, Claude-Henri Bernardot, 4 vents - Musées départementaux de la Haute-Saône, licence CC BY-NC-ND 3.0 FR - Imprimerie du Conseil général de la Haute-Saône

L'avenir se construit en Haute-Saône

www.cg70.fr

1. Bureau van Marie Justine d'Aubigné / Bibliothèque

Zij was de echtgenote van markies Hypolite Jean René de Toulangeon. Hier ziet men de spelen waarmee men zich vermaakte.

2. Aardewerk / Faïences

Aardewerkborden werden geschonken als huwelijkscadeau. Deze handbeschilderde borden hebben plattelandstaferelen met dieren, fruit en groenten wat te maken had met dorp waaruit het bord afkomstig was.

3. De slaapkamer / Chambre à alcôve

Hier ziet u hoe de bewoners van dit kasteel aan het einde van de 18de eeuw leefden.

4. Notaris / Office notarial

Hier hield men zich bezig met verkoop en erfrecht en zo had het Franse platteland de beschikking over juridische hulp.

5. Hal / Meuble

Hier staan nu een grote servieskast met aardewerk borden en een ietwat eigenaardige kast met een dubbele klok uit de 18de eeuw.

6. Marskramer met godsdrenstige prentjes / Colporteur

Een grote traditie bij de marskramers. Vaak waren het arme families die voor het begin van de winter de dorpen op het platteland bezochten om vrome prentjes te verkopen, maar ook garen en band en andere kleine voorwerpen voor dagelijks gebruik

7. Het café / Café

De ontmoetingsplaats voor mannen waar onder het genot van een biertje of een glaasje absint werd gekeurd, gebiljart of muziek beluisterd (fonograaf EDISON) en gepraat over de jacht en wat er zoal in het dorp gebeurde.

8. Volksvermaak / Salle des réjouissances populaires

Ledere zondag werd er gekegeld en naar het draaiorgel geluisterd. De draaimolen met de kleine paardjes werd met de hand gedraaid. Men keek poppenkast of naar de Siciliaanse marionetten. Het waren de kermislui die zich om de feesten bekommerden. Ze reisden in woonwagens. In de woonwagen die u hier ziet woonden zeven mensen.

9. Apotheek / Pharmacie

De voorloper van de moderne apotheek. De apotheker bereidde wat de arts had voorgeschreven. Hij gebruikte planten en bestanddelen die hij ter beschikking had. Hier ziet men het standbeeld van meneer Parmentier. De apotheker die beroemd werd omdat hij de aardappel in Frankrijk introduceerde en speciaal in de Haute-Saône.

10. Hospitium / Hospice

Hier kon men naar toe om de laatste levensdagen te slijten. Ook konden arme mensen en gewonde of zieke voorbijgangers zich laten behandelen. Het diende soms ook als kraamkliniek.

11. Kapel / Chapelle

12. Tandarts en kunstgebittenmaker / Dentiste

In de 18de eeuw kwamen kunsttanden in gebruik, een belangrijke vooruitgang in de tandheelkunde. Voorheen werd een tand zo getrokken, maar nu ging men ether of lachgas als verdoving gebruiken.

13. De Kantwerkster / Dentelière

Het waren vooral jonge herderinnen die klosjes garen en een haaknaald meenamen tijdens hun werk. Ze maakten kant voor doop- en communiejurkjes en gordijnen. Ze verkochten dit aan de naaisters en hadden op deze manier een bijverdienste.

14. Hoedenmaakster / Modiste

Een ambacht wat in de jaren 60 is verdwenen. Alles aan de hoed werd met de hand gemaakt.

15. De Fotograaf / Photographe

In het begin was fotografie allen voor de rijkere en gegoede standen. Alleen bij belangrijke gebeurtenissen, zoals huwelijk, communie, dienstplicht e.d. werd een beroep gedaan op de fotograaf.

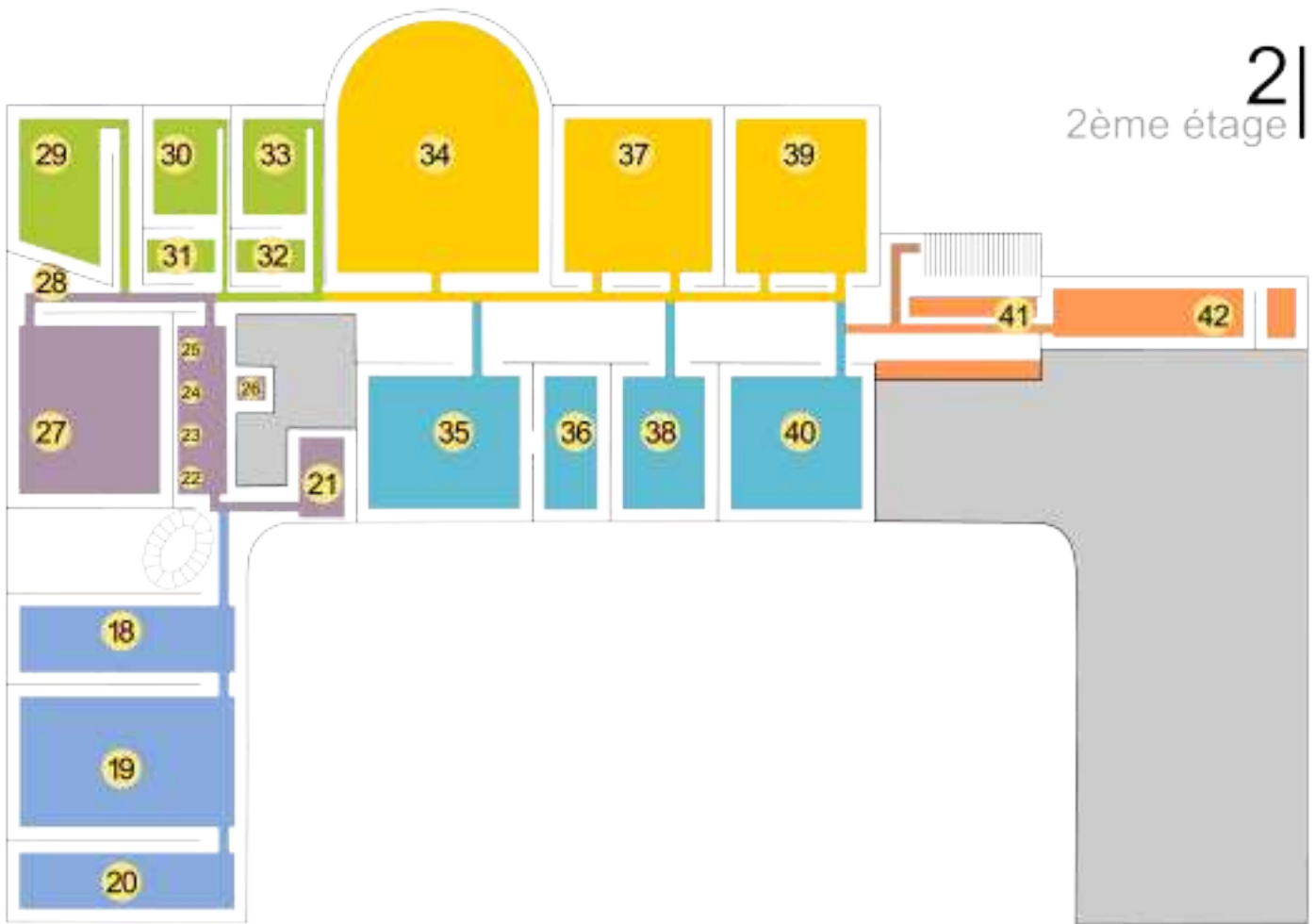

16. De Klokkemaker / Horloger

In alle grote plaatsen in de Haute-Saône was een klokkemaker gevestigd. Er waren ook reizende klokkemakers. Klokken- en slotenmakers gebruikten dezelfde techniek.

17. Werkplaats van een edelsteenzetter / Sertisseur

Het juwelierswerk bestond o.a. uit het zetten van een edelsteen in een montuur. Een zeer nauwkeurig werkje.

18. Boereninterieur uit de streek, omstreeks 1850 / Salle des terroirs

De schoorsteen had een symbolische betekenis voor de verloving. Het was een stille manier voor het jonge meisje om duidelijk te maken of ze de jonge man als toekomstig echtgenoot wilde. Ze verzamelde as en als ze toestemde verspreidde ze deze. Men ziet ook een kofferbank waarin de waardevolle voorwerpen van de familie werden bewaard. Een kast voor de verloofden werd indien mogelijk ter plaatse uit een boom gemaakt die eigendom was van de familie. Op de trouwdag werd de kast samen met de uitzet meegenomen. Het was een verbinding tussen het vorige en het nieuwe leven.

19. Boereninterieur / Salle des terroirs

Men ziet hier een dubbele bedstee met in het midden een hangkast voor de hele familie. In het voorste bed sliepen de vijf kinderen en in het achterste de ouders. In het midden van het vertrek een boerentafel gedekt met houten borden. Het was gebruikelijk dat het hoofd van het gezin het brood verdeelde.

20. Kachelkamer / Chambre du poêle

Een tweede benedenkamer in plattelandshuizen. Een mooie kamer aan de achterkant met zicht op de tuin door een klein raam. Het was de eetkamer voor feestdagen en ontvangkamer voor het bezoek. Het was de enige kamer met een planken vloer.

21. Boerenknecht / Valet de ferme

Bij arme families werd een kind van ongeveer tien jaar naar een "meester", een rijkere eigenaar gestuurd om op de boerderij te werken. In ruil hiervoor mocht hij wonen, eten en werd gekleed. Hij sliep in de graankamer die hij ook moest bewaken.

22. De ketellapper / Rétameur

Hij ging van boerderij naar boerderij om zijn diensten aan te bieden en kondigde zich luidruchtig aan. Het was een groot schouwspel voor de kinderen van het dorp. Hij repareerde alles van metaal.

23. De scharenslijper / Rémouleur

Hij kwam vaak op patroonsfeesten, te voet, met de scharenslijp op zijn rug. Hij werd ook “weinig verdiener” genoemd of “de scharenslijper met het kleine plankje” omdat hij met het plankje onder zijn voet de slijpsteen liet draaien.

24. De ruitenzetter / Vitrier

Hij ging van dorp naar dorp om kapotte ruiten te vervangen. Soms stuurde hij kinderen een paar dagen vooruit om de ruiten van de dorpsbewoners in te gooien.

25. De alcoholsmokkelaar / Contrebandier d'alcool

Het alcoholgebruik was in deze tijd groot. De smokkelaar gebruikte allerlei listen om zijn smokkelwaar te verbergen. Hier zijn het blikken die op het lichaam gedragen onder zijn cape waren verstopt.

26. De lucifersmokkelaar / Contrebandier d'allumettes

De gesmokkelde lucifers waren van een veel betere kwaliteit dan de staatslucifers. Daarom werden deze smokkelaars vaak ook niet door de veldwachter gearresteerd.

27. Werkplaats van de wever / Atelier de tisserand

De werkplaats, keuken en kamer waren een grote ruimte. Hier kwam men vaak 's avonds bijeen om verhalen te vertellen. De vrouwen zaten in de eerste cirkel om een grote kaars of olielamp. De mannen in een tweede cirkel. Al pratende werden er klompen geveerd en boenen gepeld.

28. Barbierswinkel / Barbier

Hij was kapper en barbier. Een keer per week lieten de mannen zich scheren. Voor de rijken gebruikte men een ontsmette lepel die in de mond werd gestoken om de wang bol te maken. Voor de arme mensen gebruikte de barbier zijn duim. Als iemand gestorven was vroeg men de barbier vaak om een paar lokken af te snijden als relikwieën voor de familie. Vaak had de barbier een tweede baantje. Hier repareert hij visnetten om wat bij te verdienen.

29. Melkinrichting / Laiterie familiale

Iedere boerderij had een ruimte waar boter en kaas werd gemaakt, zoals bijvoorbeeld de “cançoillote”. Een streekproduct uit de Haute-Saône uit de 19de eeuw. De boter en kaas werden vaak op de markt verkocht. Door het motief in de botervorm kon men zien van welke boerderij de boter afkomstig was.

30. Volksgeneeskunde / Barreuse

Veel ziektes hadden iets geheimzinnigs en werden aan de goden toegeschreven. Voor mens en dier deed men een beroep op een magisch genezer. Een zeer gewaardeerd persoon. Elke magisch genezer had zijn specialiteit.

31. Postbode / Facteur rural

Het systeem van postbezorging werd in de 19de eeuw ontwikkeld. De brievenbesteller was een bron van informatie in de samenleving.

32

33

32. Werkplaats van de strijkster / Repasseuse

In de 19de eeuw droegen de vrouwen mutsen die veel onderhoud vereisten. De strijkster was belast met deze taak. Zij bereidde zelf haar stijfelpap, vaak een beroepsgeheim wat zij niet wilde onthullen.

33. Werkplaats van de pottenbakker / Potier

Bijna ieder dorp had zijn pottenbakkerij waar de glanzend roodgebakken voorwerpen werden geproduceerd voor gebruik in huis, op de boerderij of in de werkplaats.

34

35

34. Hennep / Travail du chanvre

Belangrijk in de Haute-Saône. Iedere boerderij had een stukje grond waar hennep werd gekweekt. In de 13de eeuw is men hiermee begonnen. Van de hennep maakte men kleren en emmers voor de brandweer (waterdicht).

35. Kruidenierswinkel / Epicerie

Elk dorp had er minstens een. Men vond er de meest noodzakelijke dingen. Opmerkelijk is dat er grote merken waren die nu nog bestaan.

36

38

36. Werkplaats van de klompenmaker / Sabotier

Ruimte die diende als werkplaats, kamer en keuken.

37. De Smidse / Forgeron

Het is een van de oudste beroepen. Het bekende geluid van zijn werktuigen gaf leven aan het dorp. Het beslaan van paarden, ossen en koeien was een zware onderneming. Om voldoende ijzers in voorraad te hebben werden deze 's winters door de hoefsmid gemaakt.

37

38. De school / Salle de classe

De tijd tussen 1870 en 1914 is belangrijk voor de organisatie van het basisonderwijs. In 1833 is het de wet van GUIZOT die een schoolgebouw verplicht voor gemeenten met meer dan 500 inwoners. In 1882 is het de wet van Jules FERRY die het onderwijs onafhankelijk maakt van de godsdienst en verplicht voor kinderen van 6 tot 13 jaar.

39. De dienstplichtige / Conscrit

In oorlogstijd werd men door loting opgeroepen. De oneven nummers moesten naar de oorlog vertrekken. De rijken kochten zich vaak vrij door als ze een oneven nummer hadden een. Als een jager een wolf had dood geschoten werd de wolf aan de bewoners van de omliggende dorpen getoond. De jager kreeg hier wat geld voor.

40. Wolvenzaal / Loups et chasse

Als een jager een wolf dood geschoten had werd de wolf aan de bewoners van de omliggende dorpen getoond. Ze gaven de jager een betje geld.

41. Schoenmaker / Cordonnier

Vroeger was een schoenmaker niet alleen degene die de schoenen herstelde maar ze ook vervaardigde.

41

42. De schuur / Grange

De gemeenschappelijke kamer (woonkamer) werd van de schuur (of stal) afgescheiden met eenvoudige vurenhouten planken. Zo werd op een gemakkelijke manier de warmte van de dieren gebruikt om het vertrek te verwarmen.

40

42

39